

## بررسی رفتار اطلاع‌یابی کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز در استفاده از شبکه اینترنت

امیررضا اصنافی<sup>۱</sup>

فرامرز سهیلی<sup>۲</sup>

امیرحسین عبدالمجید<sup>۳</sup>

### چکیده

کتابداران کتابخانه‌های تخصصی برای این که بتوانند به سرعت و سهولت در جهت تأمین نیازهای اطلاعاتی کاربران خود گام بردارند، نباید خود را به چارچوب و فضای بسته کتابخانه و مجموعه موجود در آن، وابسته کنند، بلکه باید همگام با پیشرفت فن‌آوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی و نیز منابع الکترونیکی و اینترنتی، در جهت تأمین نیازهای اطلاعاتی کاربران خود حرکت کنند. کتابداران کتابخانه‌های تخصصی به واسطه دارا بودن مهارت‌های اطلاع‌یابی و در اختیار داشتن اطلاعات روزآمد از طریق شبکه اینترنت، می‌توانند با کیفیت بهتر به ارائه خدمت به جامعه استفاده‌کننده خود پردازند. روش پژوهش حاضر، پیمایشی از نوع توصیفی است و برای گردآوری اطلاعات از پرسش‌نامه ساخته محققان استفاده شده است. جامعه مورد مطالعه، شامل کتابداران ۳۰ کتابخانه تخصصی شهرستان اهواز می‌باشد. برای تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۱٫۵ و نیز نرم‌افزار اکسل استفاده شده است. یافته‌های پژوهش، نشان داد که رفتار اطلاع‌یابی کتابداران در کتابخانه‌های تخصصی مختلف، متفاوت است و متغیرهایی چون سابقه کار، زمینه تحصیلی (کتابداری یا غیرکتابداری)، میزان تحصیلات، مهارت‌های زبانی و رایانه‌ای، از جمله عوامل مؤثر بر رفتار اطلاع‌یابی آنها از شبکه اینترنت محسوب می‌شود.

### کلیدواژه‌ها

کتابخانه‌های تخصصی، کتابداران، رفتار اطلاع‌یابی، شبکه اینترنت، شهرستان اهواز

۱. دانشجوی دکتری کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهیدچمران اهواز aasnafi@yahoo.com

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور کرمانشاه fsohieli@gmail.com

۳. کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی سازمان انرژی اتمی abdulmajid1981@gmail.com

## مقدمه

نحوه یافتن اطلاعات برای انسان امروز دارای اهمیت فراوان می‌باشد؛ چرا که مجراهای اطلاعاتی، بیش از پیش گسترش یافته‌اند. انسان باید برای کسب اطلاعات سودمند، بهترین مجراهای اطلاعاتی را برگزیند و با شیوه‌های کارآمد و مفید به کسب اطلاعات مورد نیاز خود بپردازد.

اینترنت، بستر بسیار مهمی در تبادل اطلاعات به‌شمار می‌رود. وجود انواع منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی با نقاط دسترسی فراوان، امکان پژوهش‌های مفید را فراهم می‌سازد. بزرگراه‌های اطلاعاتی، یافتن هر نوع داده‌ای را برای کاربران فراهم می‌سازند. افراد با استفاده از موتورهای کاوش، نشانی وب‌سایت‌های مختلف و ...، به انبوهی از اطلاعات مورد نیاز دسترسی پیدا می‌کنند. شبکه اینترنت، ارتباط‌های رسمی و غیررسمی بین افراد، به‌خصوص پژوهشگران را تسهیل نموده و توسعه می‌دهد. کاربران با استفاده از خدمات اینترنت، می‌توانند فهرست‌های کتابخانه‌ای و پایگاه‌های اطلاعاتی را مورد جستجو قرار دهند، با یکدیگر ارتباط برقرار کنند، اطلاعات مورد نیاز خود را به‌دست آورند، یا این‌که نتایج تحقیقات خود را منعکس سازند.

ظهور اینترنت در کتابخانه‌ها و اطلاع‌رسانی، موجب پیدایش تحول و دگرگونی در بخش‌های مختلف کتابخانه‌ها و خدمات آنها شده است. در عصر جدید، کتابداران برای این‌که بتوانند به‌سرعت و سهولت در جهت تأمین نیازهای اطلاعاتی کاربران کتابخانه‌ها گام بردارند، باید خود را به چارچوب و فضای بسته کتابخانه و مجموعه موجود

در آن، وابسته نکنند و با فن‌آوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی و نیز منابع الکترونیکی و اینترنتی آشنایی داشته باشند. کتابداران به واسطه دارا بودن مهارت‌های اطلاع‌یابی و در اختیار داشتن اطلاعات بهنگام از طریق اینترنت، می‌توانند با کیفیت بهتر به ارائه خدمت به جامعه استفاده‌کننده از کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی بپردازند.

## پیشینه پژوهش

در زمینه بررسی رفتار اطلاع‌یابی و نیازسنجی اطلاعاتی، پژوهش‌های متعددی صورت گرفته است که برخی از آنها به شرح زیر می‌باشند:

سلاجقه (۱۳۷۷)، در پژوهشی تحت عنوان «بررسی نگرش کاربران مرکز اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز در مورد شبکه اینترنت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن» نشان داد که کاربران به دلایل مختلفی چون آشنایی با نظام جهانی اطلاعات، انجام تحقیقات مشخص، آشنایی با مجلات الکترونیکی و پی بردن به نتایج تحقیقات علمی و تجربیات دیگران از شبکه اینترنت استفاده می‌کنند (۴). حیاتی و تصویری قمصری (۱۳۷۹) پژوهشی در ارتباط با رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران و چگونگی تأثیر اینترنت بر آن، صورت دادند. نتایج این پژوهش که در مراکز مشهد، شیراز و تهران انجام گرفت، نشان داد که انگیزه اصلی جستجوی اطلاعات در بین اعضای هیئت علمی، انجام کارهای پژوهشی بوده است و مهم‌ترین منابع کسب اطلاعات تخصصی اعضای هیئت علمی شامل کتاب

و نشریات ادواری بوده است. از مهم‌ترین عوامل عدم دسترسی آسان به اطلاعات مورد نیاز اعضای هیئت علمی، می‌توان به محدود بودن امکانات برای دریافت از خارج کشور، عدم دسترسی به موقع به اطلاعات، کمبود وقت اعضای هیئت علمی و فاصله زیاد از کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی اشاره نمود (۳: ۶۳-۷۹).

نوروزی چاکلی (۱۳۸۰)، در پژوهش خود «تحت عنوان بررسی بهره‌گیری پژوهشگران دانشگاه تربیت مدرس از وب جهان‌گستر» به این نتیجه رسید که ۳۷/۸۴ درصد از افراد برای دسترسی اطلاعات مورد نظر در وب از موتورهای کاوش و ۳۳/۴۷ درصد از آنان با وارد کردن نشانی صفحه خانگی (URL) مستقیماً وارد وب‌سایت مورد نظر شده، سپس به جستجوی کلیدواژه‌ای در آن می‌پردازند. استفاده از پیوندهای فرامتنی با ۱۳/۹۴ درصد و پست الکترونیکی با ۳۵/۱۲ درصد در مرحله بعدی قرار گرفته‌اند. از بین موتورهای کاوش، موتورهای کاوش راهنما (ياهو، گوگل، آلتاویستا، Galaxy, Public Library Internet) در اولویت قرار دارند. افزون بر این، در پژوهش مذکور مشخص شد که درصد اندکی از افراد، متناسب با نیازهای خاص خود به موتورهای کاوش تخصصی مراجعه می‌کنند (۶: ۱۳-۳۴).

حری و اسدی (۱۳۸۲)، تأثیر استفاده از اینترنت بر رفتار پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران را با تأکید بر سه شاخه علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی مورد بررسی قرار دادند. پژوهش آنها نشان

داد که اعضای هیئت علمی در علوم انسانی، معتقدند که اینترنت تا حدودی توانسته است بر کیفیت و کمیت پژوهش آنها مؤثر باشد؛ در حالی که اعضای هیئت علمی در علوم پایه، فنی و مهندسی بر این عقیده هستند که اینترنت بر کیفیت و کمیت پژوهش آنها تأثیر عمده‌ای داشته است. سهولت و سرعت بازیابی اطلاعات، بهبود دسترسی پذیری، مفید بودن از نظر کاربران، هزینه و پشتیبانی فنی و خطوط ارتباطی مناسب به عنوان مهم‌ترین عوامل مؤثر در استفاده از امکانات شبکه، توسط اعضای هیئت علمی سه شاخه بیان شد. مهم‌ترین عوامل مؤثر بر عدم استفاده از اینترنت عبارتند از: عدم آموزش، مناسب نبودن کیفیت و کمیت امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری رایانه‌ای موجود در دانشگاه، تردید در هویت نشر الکترونیکی، متنوع بودن موتورهای کاوش از نظر روش استفاده از ترافیک شبکه، عدم دسترسی به محل مدارک بازیابی شده به صورت تمام‌متن و نداشتن وقت کافی (۲: ۲۷۵-۲۹۹).

مرادی مقدم (۱۳۸۲)، به بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز پرداخت. نتایج پژوهش وی نشان داد که اکثریت اعضای هیئت علمی، تأثیر اینترنت را در رفع نیازهای اطلاعاتی خود، زیاد ارزیابی کرده‌اند. کاربران شبکه اینترنت در استفاده و دستیابی به اطلاعات موردنظر خود از این شبکه، دچار مشکل بوده‌اند که سرعت کم، عدم آشنایی با شیوه جستجوی اطلاعات، نبود امکانات در محل کار و عدم تسلط کافی به زبان انگلیسی از جمله این عوامل هستند. ۷۹/۱ درصد از

اعضای هیئت علمی دانشگاه شهیدچمران اهواز، جهت تقویت توان خود در جستجوی اطلاعات تخصصی مورد نیاز و مهارت در اطلاع‌یابی از اینترنت و بانک‌های اطلاعاتی و نیز استفاده از امکانات کتابخانه‌های دانشگاه، خواستار برگزاری کارگاه‌های آموزشی در این زمینه‌ها بودند (۵).

یمین فیروز و داوریناه (۱۳۸۳)، به بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد از اینترنت و شناسایی عوامل مؤثر بر آن پرداختند. تفاوت رفتار اطلاع‌یابی آنان در حوزه‌های علوم انسانی، علوم، مهندسی و کشاورزی و تأثیر عواملی چون مرتبه علمی، سابقه کار، مهارت در زبان انگلیسی و مهارت رایانه‌ای جامعه آماری بر رفتار اطلاع‌یابی آنان مورد مطالعه قرار گرفته است. یافته‌های پژوهش نشان داد که رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی در حوزه‌های مختلف، متفاوت است و متغیرهای «مرتبه علمی»، «سابقه کار»، «مهارت زبانی و رایانه‌ای» از جمله عوامل مؤثر بر رفتار اطلاع‌یابی آنان از اینترنت محسوب می‌شوند. در این پژوهش، مشخص گردید که تنها ۲۰/۲ درصد افراد برای رفع نیازهای اطلاعاتی خود، متکی بر منابع اینترنتی هستند (۷: ۴۵-۶۴).

بهلول، رحیمی و پاپی (۱۳۸۳)، در پژوهشی به بررسی وضعیت استفاده از اینترنت توسط کتابداران دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه اصفهان و عوامل مؤثر بر آن پرداختند. معیار ورود، کل کتابداران شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (بدون در نظر گرفتن مدرک تحصیلی و ردیف سازمانی آنها) و معیار خروج داده‌ها، افراد

شاغل در کتابخانه‌های سطح دانشگاه بودند که هیچ‌گونه فعالیتی در جهت ارائه خدمات کتابداری نداشتند. نتایج پژوهش نشان داد که علاقه کتابداران به آشنایی با مسائل روز رشته، مؤثرترین و وجود عوامل سرگرم‌کننده در اینترنت، کم‌تأثیرترین عوامل در استفاده از اینترنت هستند. میزان استفاده از اینترنت در بین کتابداران با مدرک کتابداری نسبت به کتابداران با مدرک غیرکتابداری بیشتر بود. بین سابقه کار کتابداران دانشگاه و میزان آشنایی با اینترنت و بین سابقه کار کتابداران دانشگاه و میزان استفاده از اینترنت، رابطه معناداری وجود ندارد. بین بخش کاری کتابداران دانشگاه و میزان آشنایی با اینترنت رابطه‌ای مستقیم و معنادار وجود دارد (۱).

رضایی شریف‌آبادی (۱۹۹۶)، در پژوهشی به مطالعه میزان تأثیرگذاری اینترنت بر فعالیت‌های پژوهشی، الگوهای اطلاع‌یابی و رفتارهای ارتباطی روان‌شناسان پرداخت. جامعه مورد مطالعه وی، استادان روان‌شناسی دانشگاه‌های استرالیا بودند.

یافته‌های پژوهش وی نشان داد که روان‌شناسان دانشگاهی به نحو گسترده‌ای از شبکه اینترنت برای فعالیت‌های روزانه خود استفاده می‌کنند. آنها بر این باور هستند که اینترنت بر انجام مراحل گوناگون پژوهش آنها تأثیر گذاشته و سبب شده است که آنها در حوزه پژوهشی خود نسبت به پیشرفت‌های جاری، روزآمد شوند. بسیاری از روان‌شناسان مدعی شده‌اند که به واسطه استفاده از اینترنت ارتباط علمی وسیع‌تر و مستمرتری با همکاران خود برقرار کرده‌اند. افزایش دسترسی به منابع، ارتباط سریع‌تر و آسان‌تر با

همکاران و تسهیل در امر جستجوی اطلاعات بر کیفیت و کمیت پژوهش آنها تأثیرگذار بوده است. پست الکترونیکی و گروه‌های بحث الکترونیکی تأثیر قابل توجهی در روزآمد نگاه داشتن اطلاعات آنها داشته‌اند (۹).

ساویلین<sup>۴</sup> (۱۹۹۹)، عوامل عمده دخیل در اطلاع‌یابی از طریق شبکه‌های رایانه‌ای و اینترنت را در افراد مختلف مورد بررسی قرار داد. موانع در راه استفاده افراد در اطلاع‌یابی از طریق اینترنت، شامل فقدان مهارت در استفاده از رایانه و نیز عدم دسترسی به اینترنت بودند. افرادی که در پژوهش وی تحت مطالعه قرار گرفتند بیان داشتند که به واسطه استفاده از اینترنت، به میزان گسترده‌تری از اطلاعات مورد نیاز خود دسترسی پیدا می‌کنند، در وقت و هزینه‌شان صرفه‌جویی به عمل می‌آید، می‌توانند با متخصصان از طریق گروه‌های بحث به مشاوره پردازند (۱۱: ۷۶۵-۷۸۲).

سو یانگ ری<sup>۵</sup> (۲۰۰۴)، عقیده داشت که اینترنت، در حال رسوخ هرچه بیشتر به زندگی روزانه مردم است. هدف مطالعه وی، مشخص کردن میزان استفاده افراد از اینترنت در منزل برای اطلاع‌یابی بود. او ۱۲ نفر از ساکنان کالیفرنیا شمالی را که به تازگی استخدام شده بودند، در یک دوره زمانی سه تا پنج روزه مورد بررسی قرار داد تا دریابد آنها چگونه در منزل از طریق اینترنت به اطلاع‌یابی می‌پردازند. داده‌ها در چهار سطح مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند: محیط منزل، اهداف اطلاع‌یابی، تعامل در بازیابی اطلاعات و سؤال

جستجو. یافته‌ها نشان داد که بین محیط منزل، محتوای وب و موقعیت برای تعامل با اهداف کاربر و رفتارهای اطلاع‌یابی وی رابطه‌ای مستقیم وجود دارد (۱۰: ۷۴۳-۷۵۳).

شاو<sup>۶</sup> در سال ۱۹۹۶، در پژوهشی به بررسی استفاده از اینترنت توسط اعضای هیئت علمی در حیطه تاریخ و علوم انسانی و نیز رفتار اطلاع‌یابی آنها از طریق اینترنت پرداخت. او به این نتیجه رسید که این افراد لازم است با منابع اینترنتی بیشتر آشنا شوند و برای جستجوهای اینترنتی، آموزش ببینند و مهارت‌های لازم را کسب کنند (۱۲: ۲۶۱-۲۷۴).

مارتزوکو<sup>۷</sup> (۲۰۰۵)، در مقاله خود بیان داشت که روش‌های اطلاع‌یابی در وب، متغیر و غیریکنواخت است. بررسی‌های وی نشان داده است که مطالعات جامع در زمینه اطلاع‌یابی از طریق وب، انجام نشده است و چارچوب‌های روش‌شناختی در این زمینه، توسعه نیافته است و این ضرورت احساس می‌شود که چارچوب‌های نظری در این زمینه توسعه یابد و پژوهش‌های بیشتری صورت بگیرد (۸: ۲۱۵).

### بیان مسئله

کتابداران، نباید خود را به مجموعه منابع موجود در کتابخانه محدود نمایند. در حوزه اطلاع‌رسانی و خدمات کتابخانه‌ای هیچ حدود مرزی وجود ندارد. با توجه به رسالت کتابداران در پیشبرد آموزش و پژوهش از

4. Savolainen

5. Soo Young Rieh

6. Shaw

7. Martzoukou



طریق خدمات مختلف، آنها باید از اینترنت و انواع اطلاعات و منابع موجود در آن شناخت کامل داشته باشند و برای این که بتوانند اطلاعات مورد نیاز مراجعه کنندگان به کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی را تأمین کنند، باید مهارت‌های لازم را برای استفاده از منابع موجود در اینترنت در اختیار داشته باشند تا با بهره‌گیری از امکانات موجود در اینترنت، به تجزیه و تحلیل اطلاعات و انتخاب و سازمان‌دهی منابع مفید و اشاعه و دسترس‌پذیر ساختن آنها برای کاربران و مراجعه‌کنندگان بپردازند. با توجه به این مسائل، در این پژوهش، رفتار اطلاع‌یابی کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز در استفاده از شبکه اینترنت مورد بررسی قرار گرفته است. همچنین اهداف جستجو، خدمات، امکانات و نوع منابع اطلاعاتی مورد استفاده در اینترنت، روش‌های جستجو و مشکلات و موانع کتابداران در راه جستجو و اطلاع‌یابی از طریق اینترنت، بررسی شده است.

### هدف و فایده پژوهش

هدف پژوهش حاضر، بررسی رفتار اطلاع‌یابی کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز در استفاده از شبکه اینترنت می‌باشد. نتایج حاصل از این پژوهش می‌تواند در تأمین امکانات مورد نیاز کتابداران به منظور استفاده از شبکه اینترنت و شناسایی میزان روزآمد بودن اطلاعات و تخصص کتابداران در استفاده از امکانات و خدمات گوناگون در اینترنت، در جهت برآوردن نیازهای اطلاعاتی مراجعه‌کنندگان و نیز نیازهای اطلاعاتی

تخصصی خود، مؤثر باشد. کتابداران، زمانی می‌توانند به اهداف کتابخانه، جامعه عمل پوشانند و به انتخاب، سازمان‌دهی و اشاعه اطلاعات مورد نیاز کاربران از طریق اینترنت بپردازند که خود با خدمات اینترنت و نحوه جستجو در آن آشنا باشند. با بررسی رفتار اطلاع‌یابی کتابداران در استفاده از اینترنت، می‌توان دریافت که آنها تا چه حد در این امر موفق هستند.

### پرسش‌های اساسی پژوهش

۱. مهم‌ترین اهداف کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از جستجوی اطلاعات در اینترنت چیست؟
۲. کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز، کدام یک از انواع منابع اطلاعاتی در اینترنت را مورد استفاده قرار می‌دهند؟
۳. کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از کدام امکانات موجود در اینترنت، بیشتر استفاده می‌کنند؟
۴. کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از کدام شیوه‌ها برای جستجو در اینترنت استفاده می‌کنند؟
۵. کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز برای دستیابی به اطلاعات مورد نظر خود از طریق اینترنت، با چه مشکلات و موانعی مواجه هستند؟

### روش پژوهش و شیوه گردآوری داده‌ها

پژوهش حاضر از نوع توصیفی می‌باشد و به روش پیمایشی انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش، تمام کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز

می‌باشد. داده‌های موردنیاز برای پژوهش از طریق پرسش‌نامه‌ای که بین کتابداران این کتابخانه‌ها توزیع شد، به دست آمد. فقدان سیاهه‌ای جامع از تعداد کتابداران شاغل در کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز، سبب شد که آمار دقیقی از تعداد کل کتابداران شاغل در این کتابخانه‌ها در دسترس نباشد و به منظور توزیع پرسش‌نامه‌ها میان کتابداران هر کتابخانه باید از قبل پرسیده می‌شد که چند کتابدار در کتابخانه به فعالیت مشغول هستند و بعد نسبت به توزیع پرسش‌نامه‌ها اقدام می‌شد. در این میان، کسانی که به عنوان کتابدار و با تحصیلات غیرکتابداری در کتابخانه‌ها به فعالیت مشغول بودند، از تکمیل پرسش‌نامه خودداری می‌کردند. برخی کتابداران هم به دلیل نداشتن امکانات استفاده از اینترنت، پرسش‌نامه را تکمیل نمودند. در مجموع، ۳۳ پرسش‌نامه برای تحلیل رفتار اطلاع‌یابی کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز در استفاده از شبکه اینترنت به دست آمد. بنابراین برای این پژوهش، نمونه‌گیری صورت نگرفت و کل جامعه بررسی شد. برای تعیین روایی محتوایی، پرسش‌نامه در اختیار چند نفر از استادان گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران اهواز قرار گرفت تا سؤالات از لحاظ محتوا مورد بررسی قرار گیرند. پیشنهادها و نظرات آنان در تدوین پرسش‌نامه نهایی مدنظر قرار گرفت. جهت سنجش پایایی پرسش‌نامه مورد استفاده در پژوهش حاضر از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ استفاده

گردید. ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه از طریق نرم‌افزار آماری SPSS محاسبه شد که در نتیجه عدد ۰/۷۷ حاصل شد که پایایی مطلوبی را نشان می‌دهد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در پژوهش حاضر در سطح آمار توصیفی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۱,۵ صورت گرفته است.

### یافته‌های پژوهش

در این بخش، یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها ارائه می‌گردد. در ابتدا اطلاعات مربوط به مشخصات فردی پاسخ‌گو ذکر می‌شود.

در مجموع، ۳۳ نفر به عنوان کتابدار، پرسش‌نامه‌های توزیع شده را تکمیل نموده و عودت دادند. جداول ۱ تا ۵، اطلاعات مربوط به مشخصات فردی پاسخ‌گویان را نشان می‌دهند که به صورت فراوانی و درصد مشخص شده‌اند.

آن‌گونه که از ارقام جدول ۱، برمی‌آید تعداد پاسخ‌گویان زن، ۲۱ نفر یعنی ۶۳/۶ درصد و تعداد پاسخ‌گویان مرد، ۱۲ نفر یعنی ۳۶/۴ درصد بوده است. به این ترتیب مشخص می‌شود که در کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز، تعداد کتابداران زن بیش از کتابداران مرد می‌باشد.

جدول ۱. توزیع فراوانی جنسیت پاسخ‌گویان

جنسیت	فراوانی	درصد
مرد	۱۲	۳۶/۴
زن	۲۱	۶۳/۶
جمع	۳۳	۱۰۰

در جدول توزیع فراوانی، سن پاسخ‌گویان

مشخص شده است. آن گونه که از جدول ۲، برمی آید بیشترین تعداد کتابداران در رده سنی ۲۰ تا ۳۰ سال قرار دارند که رقمی برابر ۲۱ نفر یعنی ۶۳/۶ درصد را نشان می دهد. رده ۳۰ تا ۴۰ سال نیز کمترین تعداد کتابداران را به خود اختصاص داده است که رقمی برابر ۴ نفر یعنی ۱۲/۱ درصد را نشان می دهد. ارقام موجود در جدول ۲ نشان می دهند که سازمانها و مؤسسات تخصصی به اهمیت کتابخانه به عنوان مرکز انتقال اطلاعات پی برده اند و به همین منظور با به کارگیری نیروهای جوان، سعی در بهره برداری کارآمدتر از منابع اطلاعاتی برای پیشبرد اهداف سازمانی خویش دارد.

جدول ۲. توزیع فراوانی سن پاسخ گویان

درصد	فراوانی	رده سنی
۶۳/۶	۲۱	۳۰-۲۰
۱۲/۱	۴	۴۰-۳۰
۲۴/۲	۸	بالای چهل سال
۱۰۰	۳۳	جمع

همان طور که از جدول ۳ برمی آید، درحالی که تنها یک نفر با سابقه کار بالای ۲۵ سال جزء نیروهای کتابخانه های تخصصی می باشد، ۲۰ نفر سابقه کار زیر ۵ سال دارند که نشان دهنده تمایل به جوانگرایی در کتابخانه های تخصصی شهرستان اهواز جهت خدمت رسانی به کارکنان این سازمانها و اعضای کتابخانه های تخصصی می باشد. این امر نشان می دهد که کتابخانه ها در مؤسسات و سازمان های تخصصی نیاز به نیروهای جوان و کارآمد دارند.

جدول ۳. توزیع فراوانی سابقه کاری پاسخ گویان

درصد	فراوانی	سابقه کاری
۶۰/۶	۲۰	زیر ۵ سال
۱۸/۲	۶	بین ۵ تا ۱۵ سال
۱۸/۲	۶	بین ۱۵ تا ۲۵ سال
۳	۱	بیش از ۲۵ سال
۱۰۰	۳۳	جمع

ارقام موجود در جدول ۴ نشان می دهند که روند استفاده از نیروهای متخصص به دلیل پی بردن به اهمیت سازمان دهی و دسترسی به اطلاعات و نقش آن در تصمیم گیری های سازمانی رو به افزایش است. جدول ۴ نشان می دهد که ۱۸ نفر یعنی ۵۴/۵ درصد از کارکنان کتابخانه های تخصصی شهرستان اهواز دارای تحصیلات تخصصی در زمینه کتابداری هستند که رقم قابل قبولی را نشان می دهد.

جدول ۴. توزیع فراوانی زمینه تحصیلات پاسخ گویان

درصد	فراوانی	زمینه تحصیلات
۵۴/۵	۱۸	کتابداری
۴۵/۵	۱۵	غیرکتابداری
۱۰۰	۳۳	جمع

جدول ۵. توزیع فراوانی میزان تحصیلات پاسخ گویان

درصد	فراوانی	میزان تحصیلات
۱۲/۱	۴	دیپلم
۲۷/۳	۹	فوق دیپلم
۴۲/۴	۱۴	کارشناسی
۱۸/۲	۶	کارشناسی ارشد
۰	۰	دکتر
۱۰۰	۳۳	جمع

در این بخش، ۵ پرسش تحقیق به ترتیب مطرح و مورد تحلیل قرار می گیرند:



**سؤال اول تحقیق: مهم ترین اهداف کتابداران کتابخانه های تخصصی شهر اهواز از جستجوی اطلاعات در اینترنت چیست؟**

ارقام موجود در جدول ۶، نشان می دهند که مهم ترین هدف کتابداران از جستجوی اطلاعات در اینترنت، به روزسازی اطلاعات تخصصی خود می باشد. ۲۳ نفر یعنی ۶۹/۷ درصد از کتابداران این گزینه را انتخاب کرده اند. می توان این ارقام را چنین تفسیر کرد که کتابداران کتابخانه های تخصصی شهر اهواز گرایش دارند که با روزآمد نگه داشتن اطلاعات تخصصی و تقویت مهارت های خود بتوانند به صورت کارآمد به خدمت رسانی بهینه به کاربران خود بپردازند. معرفی منابع اینترنتی به مراجعه کنندگان را ۱۸ نفر یعنی ۵۲/۵ درصد از کتابداران کتابخانه های تخصصی شهر اهواز برگزیده اند. این رقم نشان می دهد که این دسته از کتابداران با جستجو در اینترنت تمایل دارند تا منابع اطلاعاتی اینترنتی مورد نیاز کاربران را شناسایی نمایند و در اختیار آنها قرار دهند.

**جدول ۶. توزیع فراوانی اهداف کتابداران کتابخانه های تخصصی از جستجوی اطلاعات در اینترنت**

اهداف جستجوی اطلاعات در اینترنت	فراوانی	درصد
به روزسازی اطلاعات تخصصی	۲۳	۶۹/۷
فهرست نویسی منابع کتابخانه ای	۱۳	۳۹/۴
انتخاب و سفارش منابع کتابخانه ای	۱۲	۳۶/۴
مشاوره اطلاعاتی شامل: خدمات مرجع و جستجوی مقالات برای مراجعه کنندگان	۱۴	۴۲/۴
معرفی منابع اینترنتی به مراجعه کنندگان	۱۸	۵۲/۵
برقراری ارتباط با همکاران و تبادل افکار با آنها	۱۱	۳۳/۳
اشاعه ایده ها و عقاید خود به صورت الکترونیکی	۹	۲۷/۳
تفریح و سرگرمی و ارضای حس کنجکاوی	۱۴	۴۲/۴

**سؤال دوم تحقیق: کتابداران کتابخانه های تخصصی شهر اهواز، کدام یک از انواع منابع اطلاعاتی در اینترنت را مورد استفاده قرار می دهند؟**

ارقام موجود در جدول ۷ نشان می دهد که کتابداران بیشتر از وبسایت های خبری جهت دسترسی به اطلاعات مورد نیاز استفاده می نمایند. ۲۶ نفر، یعنی ۷۸/۸ درصد از کتابداران کتابخانه های تخصصی این گزینه را انتخاب کرده اند. این امر نشان می دهد که کتابداران کتابخانه های تخصصی شهر اهواز به منظور کسب اطلاعات و دانش عمومی و گسترش آن در جهت توانایی هرچه بیشتر برای پاسخ گویی به کاربران کتابخانه خود، از وبسایت های خبری استفاده می کنند. ۱۹ نفر، یعنی ۵۷/۶ درصد از کتابداران از وبسایت های مرتبط با حیطه کاری سازمان مادر کتابخانه استفاده می کنند. این امر نشان می دهد که کتابداران تمایل دارند تا با برقراری ارتباط با وبسایت های مرتبط با حیطه موضوعی سازمان مادر، دانش تخصصی خود را ارتقا بخشیده و با ایده گرفتن از اطلاعات موجود در دیگر وبسایت ها، آن را در کتابخانه سازمان خود اجرا کنند. کتابداران، علاوه بر دارا بودن دانش عمومی باید دانش موضوعی مرتبط به حیطه کاری سازمان متبوع کتابخانه خود را داشته باشند تا بتوانند پاسخ گوی سؤالات تخصصی کاربران کتابخانه باشند. ارقام موجود در جدول ۷، نشان می دهد که تنها ۷ نفر، یعنی ۲۱/۲ درصد از کتابداران تخصصی از وبلاگ های تخصصی مرتبط با حیطه کاری کتابخانه سازمان مادر و نیز کتاب های الکترونیکی استفاده می کنند.

این امر می‌تواند به دلیل ناآگاهی کتابداران از وجود چنین وبلاگ‌ها و نیز کتاب‌های الکترونیکی و عدم آشنایی آنها در استفاده از این رسانه‌ها باشد.

**جدول ۷. توزیع فراوانی منابع اطلاعاتی مورد استفاده کتابداران کتابخانه‌های تخصصی در شبکه اینترنت**

منابع اطلاعاتی مورد استفاده در اینترنت	فراوانی	درصد
مجلات الکترونیکی	۱۵	۴۵/۵
کتاب‌های الکترونیکی	۷	۲۱/۲
منابع مرجع الکترونیکی (مثل واژه‌نامه‌ها، دائرة المعارف‌ها و...)	۸	۲۴/۲
پایگاه‌های اطلاعاتی کتاب‌شناختی	۱۳	۳۹/۴
فهرست رایانه‌ای کتابخانه‌ها در اینترنت	۱۱	۳۳/۳
اخبار	۲۶	۷۸/۸
وب‌سایت‌های کتابخانه‌های تخصصی داخلی	۱۵	۴۵/۵
وب‌سایت‌های کتابخانه‌های تخصصی خارجی	۹	۲۷/۳
وبلاگ‌های تخصصی مرتبط با حیطه کاری سازمان مادر کتابخانه	۷	۲۱/۲
پایگاه‌های اطلاعاتی دارای مقالات تمام متن	۱۳	۳۹/۴
کتاب‌فروشی‌های اینترنتی	۸	۲۴/۲
وب‌سایت‌های مرتبط با حیطه کاری سازمان مادر کتابخانه	۱۹	۵۷/۶

**سؤال سوم تحقیق: کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از کدام امکانات موجود در اینترنت بیشتر استفاده می‌کنند؟**  
 ارقام موجود در جدول ۸ نشان می‌دهد که ۲۸ نفر، یعنی ۸۴/۸ درصد از کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از موتورهای کاوش و پست الکترونیکی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی کاربران خود استفاده می‌نمایند. این امر نشان می‌دهد که کتابداران

کتابخانه‌های تخصصی، تأثیر فن‌آوری‌های نوین اطلاعاتی و ابزارهای بازیابی اطلاعات را بر فرایند اطلاع‌رسانی به راحتی پذیرفته‌اند و این ابزارها را جهت پاسخ‌گویی صحیح، سریع و دقیق به کاربران کتابخانه مورد استفاده قرار می‌دهند. استفاده بالا از این ابزارها نشانگر این است که مهارت‌های فن‌آورانه کتابداران کتابخانه‌های تخصصی رو به افزایش است. از ابرموتورهای کاوش تنها ۶ نفر، یعنی ۱۸/۲ درصد از کتابداران استفاده کرده‌اند. این امر را می‌توان به عدم آشنایی کامل کتابداران کتابخانه‌های تخصصی با ابرموتورهای کاوش نسبت داد یا این‌که ممکن است موتورهای کاوش معمولی یا تخصصی، به حد کفایت، تأمین‌کننده نیازهای اطلاعاتی کاربران باشند و از نظر بازیابی اطلاعات، نتایج قابل قبولی را در معرض نمایش بگذارند.

**جدول ۸. توزیع فراوانی ابزارهای مورد استفاده کتابداران کتابخانه‌های تخصصی در شبکه اینترنت**

ابزارهای موجود در اینترنت	فراوانی	درصد
موتورهای کاوش	۲۸	۸۴/۸
ابرموتورهای کاوش	۶	۱۸/۲
پست الکترونیکی	۲۸	۸۴/۸
پیوندهای فرامتنی در مجلات و روزنامه‌ها	۱۱	۳۳/۳
گروه‌های خبری	۱۱	۳۳/۳
جستجو از طریق نشانی منابع اینترنتی (URL)	۱۹	۵۷/۶

**سؤال چهارم تحقیق: کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از کدام شیوه‌ها برای جستجو در اینترنت استفاده می‌کنند؟**  
 با توجه به حجم انبوه اطلاعات موجود در وب، یافتن اطلاعات در این محیط دشوارتر و شیوه‌های آن پیچیده‌تر می‌گردد. پراکندگی

**سؤال پنجم تحقیق: کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز برای دستیابی به اطلاعات مورد نظر خود از طریق اینترنت، با چه مشکلات و موانعی مواجه هستند؟**

این سؤال به منظور شناسایی مشکلات کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز برای دستیابی به اطلاعات مورد نظر از طریق اینترنت مطرح شد تا بتوان با شناسایی این مشکلات و موانع، به رفع آنها پرداخت. ارقام موجود در جدول ۱۰ نشان می‌دهد که عمده‌ترین مشکل کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز در استفاده از شبکه اینترنت، پایین بودن سرعت اینترنت است. ۲۳ نفر، یعنی ۶۹/۷ درصد از کتابداران این گزینه را برگزیده‌اند. دیگر مشکل کتابداران کتابخانه‌های تخصصی، عدم تسلط کافی به زبان انگلیسی بود. با توجه به این که عمده منابع موجود در اینترنت براساس زبان انگلیسی منتشر می‌شود تقویت و آشنایی کتابداران با این زبان، بسیار ضروری به نظر می‌رسد. ۲۰ نفر، یعنی ۶۰/۶ درصد از کتابداران، دومین مشکل عمده خود در استفاده از اینترنت را عدم تسلط به زبان انگلیسی بیان نموده‌اند. مشغله فراوان و کمبود وقت نیز از دیگر مشکلات کتابداران بود که ۱۷ نفر یعنی ۵۱/۵ درصد آن را انتخاب کرده بودند. در اختیار نداشتن امکانات لازم و مناسب جهت دسترسی به اینترنت را تنها ۴ نفر، یعنی ۱۲/۱ درصد از کتابداران برگزیده‌اند. این امر نشان می‌دهد که کتابخانه‌های تخصصی به تهیه تجهیزات و امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری توجه نشان می‌دهند و این امکانات را جهت پاسخ‌گویی هر چه بهتر به کاربران خود تهیه می‌کنند. این

اطلاعات موجود در اینترنت و عدم همسانی و یکپارچگی اطلاعات در این محیط، این مشکل را مضاعف می‌کند. با پیدایش ابزارهای کاوش همانند راهنماها، موتورهای کاوش و ابرموتورهای کاوش که هر یک شیوه کاوش مخصوص به خود را دارند، می‌توان به صورت تقریبی این پراکندگی را مهار نمود. ارقام موجود در جدول ۹ نشان می‌دهد که ۳۰ نفر، یعنی ۹۰/۹ درصد از کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از شیوه جستجوی ساده برای یافتن اطلاعات مورد نظر خود استفاده می‌کنند. پس از آن، ۹۱ نفر، یعنی ۵۷/۶ درصد از شیوه جستجوی عبارتی استفاده نموده‌اند. جدول نشان می‌دهد که ۱۶ نفر، یعنی ۴۸/۵ درصد از کتابداران، شیوه جستجوی پیشرفته را برگزیده‌اند. در این میان، شیوه جستجو به طریقه کوتاه‌سازی را تنها ۵ نفر، یعنی ۱۵/۲ درصد از کتابداران برگزیده‌اند. به‌کارگیری شیوه جستجو می‌تواند به دلیل تنوع نیازهای اطلاعاتی کاربران و نیز تفاوت مهارت کتابداران در اطلاع‌یابی برای کاربران باشد.

**جدول ۹. توزیع فراوانی شیوه‌های جستجوی مورد استفاده کتابداران کتابخانه‌های تخصصی در شبکه اینترنت**

شیوه‌های جستجو در اینترنت	فراوانی	درصد
جستجوی ساده	۳۰	۹۰/۹
جستجوی پیشرفته	۱۶	۴۸/۵
جستجوی عبارتی	۱۹	۵۷/۶
جستجو از طریق راهنماها	۶	۱۸/۲
عملگرهای بولی	۱۳	۳۹/۴
کوتاه‌سازی	۵	۱۵/۲

کتابخانه‌ها به دلیل این که سازمان تخصصی و مادر آنها با مشکلات مالی کمتری مواجه است، از نظر بودجه مسئله چندانی جهت تهیه این تجهیزات ندارند.

جدول ۱۰. توزیع فراوانی مشکلات کتابداران کتابخانه‌های تخصصی در استفاده از اینترنت

مشکلات موجود جهت استفاده از اینترنت	فراوانی	درصد
عدم تسلط به زبان انگلیسی	۲۰	۶۰/۶
پایین بودن سرعت اینترنت	۲۳	۶۹/۷
ناآشنایی با خدمات اینترنت	۹	۲۷/۳
در اختیار نداشتن امکانات لازم و مناسب جهت دسترسی به اینترنت	۴	۱۲/۱
مشغله فراوان و در نتیجه کمبود وقت	۱۷	۵۱/۵
عدم تسلط در استفاده از امکانات اینترنت	۸	۲۴/۲
آموزش ندیدن به منظور استفاده از منابع اینترنتی	۶	۱۸/۲

### خلاصه یافته‌ها

این بررسی نشان داد که سازمان‌ها و مؤسسات تخصصی دریافته‌اند که کتابخانه به‌عنوان مرکز انتقال اطلاعات بسیار حائز اهمیت است و به همین منظور با به‌کارگیری نیروهای جوان، درصد بهره‌برداری کارآمدتر از منابع اطلاعاتی برای پیشبرد اهداف سازمانی خویش برآمده‌اند. بنابراین، روند استفاده از نیروهای متخصص به دلیل پی بردن به اهمیت سازمان‌دهی و دسترسی به اطلاعات و نقش آن در تصمیم‌گیری‌های سازمانی رو به افزایش است.

اغلب کارکنان کتابخانه‌های تخصصی شهرستان اهواز دارای تحصیلات تخصصی در زمینه کتابداری هستند. مهم‌ترین هدف کتابداران از جستجوی

اطلاعات در اینترنت، به‌روزرسانی اطلاعات تخصصی خود می‌باشد.

• کتابداران، با جستجو در اینترنت، تمایل دارند تا منابع اطلاعاتی اینترنتی مورد نیاز کاربران را شناسایی نموده و در اختیار آنها قرار دهند.

• کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز به منظور کسب اطلاعات و دانش عمومی و گسترش آن در جهت توانایی هرچه بیشتر برای پاسخ‌گویی به کاربران کتابخانه خود، از وب‌سایت‌های خبری استفاده می‌کنند.

• کتابداران، تمایل دارند تا از طریق برقراری ارتباط با وب‌سایت‌های مرتبط با حیطه موضوعی سازمان مادر، دانش تخصصی خود را ارتقا بخشند و با ایده گرفتن از اطلاعات موجود در دیگر وب‌سایت‌ها آن را در کتابخانه سازمان خود اجرا کنند.

• تعداد اندکی از کتابداران تخصصی از وبلاگ‌های تخصصی مرتبط با حیطه کاری کتابخانه سازمان مادر و نیز کتاب‌های الکترونیکی استفاده می‌کنند. این امر می‌تواند به دلیل ناآگاهی کتابداران از وجود چنین وبلاگ‌ها و نیز کتاب‌های الکترونیکی و عدم آشنایی آنها در استفاده از این رسانه‌ها باشد.

• اغلب کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از موتورهای کاوش و پست الکترونیکی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی کاربران خود استفاده می‌نمایند. از ابرموتورهای کاوش تنها ۶ نفر، یعنی ۱۸/۲ درصد از کتابداران استفاده کرده‌اند. این امر احتمالاً به دلیل ناآشنایی آنها با ابرموتورهای کاوش یا پاسخ‌گو بودن موتورهای کاوش می‌باشد.

• اکثر کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز از شیوه جستجوی ساده برای یافتن اطلاعات مورد نظر خود استفاده می‌کنند. به‌کارگیری شیوه‌های جستجو می‌تواند به دلیل تنوع نیازهای اطلاعاتی کاربران و نیز تفاوت مهارت کتابداران در اطلاع‌یابی برای کاربران باشد.

• بالا بودن سرعت اینترنت و تقویت زبان انگلیسی، نقش عمده‌ای در استفاده مؤثر از اینترنت توسط کتابداران کتابخانه‌های تخصصی شهر اهواز ایفا می‌کند. با این حال، کتابخانه‌های تخصصی به تهیه تجهیزات و امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری توجه نشان می‌دهند و این امکانات را جهت پاسخ‌گویی هرچه بهتر به کاربران خود تهیه می‌کنند.

## منابع

۱. بهلول، مهشید؛ رحیمی، علیرضا؛ پاپی، احمد. «بررسی وضعیت استفاده از اینترنت توسط کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و عوامل مؤثر بر آن در سال ۱۳۸۲». ارائه شده در همایش ملی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی با تکیه بر نظام‌های نوین اطلاع‌رسانی و پژوهش‌های پزشکی (اصفهان، اردیبهشت ۱۳۸۲).

۲. حری، عباس؛ اسدی، مریم. مطالعه تأثیر استفاده از اینترنت بر رفتار اطلاع‌یابی - پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته‌های مختلف دانشگاه تهران (با تأکید بر سه شاخه علوم انسانی، علوم پایه و فنی و مهندسی). در همایش آموزش استفاده‌کنندگان و توسعه سواد اطلاعاتی در کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و موزه‌ها. مشهد: آستان قدس رضوی،

۱۳۸۳، ص ۲۷۵-۲۹۹.

۳. حیاتی، زهیر؛ تصویری قمصری، فاطمه. «بررسی چگونگی تأثیر اینترنت بر رفتار اطلاع‌یابی و فعالیت پژوهشی اعضای هیئت علمی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران». فصلنامه کتاب، دوره یازدهم، ۴ (زمستان ۱۳۷۹): ۶۳-۷۹.

۴. سلاجقه، مزده. «بررسی نگرش کاربران مرکز اینترنت دانشگاه علوم پزشکی شیراز در مورد شبکه اینترنت و دستیابی به اطلاعات از طریق آن». پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه شیراز، ۱۳۷۷.

۵. مرادی مقدم، حسین. «بررسی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید چمران در سال تحصیلی ۸۲-۱۳۸۱، به منظور تعیین اولویت‌های خدماتی کتابخانه‌های دانشگاه». پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۸۲.

۶. نوروزی چاکلی، عبدالرضا. «بررسی بهره‌گیری پژوهشگران دانشگاه تربیت مدرس از وب جهان‌گستر». کتابداری، دفتر سی و هفتم (۱۳۸۰): ۱۳-۳۴.

۷. یمین‌فیروز، موسی؛ داورپناه، محمدرضا. «بررسی رفتار اطلاع‌یابی اعضای هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد از اینترنت». کتابداری و اطلاع‌رسانی، دوره هفتم، ۲ (تابستان ۱۳۸۳): ۴۵-۶۴.

8. Martzoukou, Konstantina. "A review of Web information seeking research: considerations of method and foci of interest". *Information Research*, Vol. 10, No. 2 (Jan.2005): 215. [on-line]. Available: <http://informationr.net/ir/10-2/paper215.html>.

*JASIST*, Vol.55, No.8 (2004): 743-753.

11. Savolainen, Reijo. "The role of the internet in information seeking: putting the networked services in context". *Information Processing & Management*, Vol.35, No.6 (1999): 765-782 .

12. Shaw, Debora. "Undergraduate use of CD-ROM databases: observations of human-computer interaction and relevance judgments". *Library & Information Science Research*, Vol. 18, No.3 (Summer 1996): 261-274.

9. Rezaei Sharifabadi, Saeed. "Effect of internet on research activities, information seeking and communication behavior of Australian academic psychologists". Ph.D Dissertation, Sydney: The University of New South Wales, 1996. [on-line]. Available: [http://staf.alzahra.ac.ir/rezaei/Ph.D %20Dessertation.htm](http://staf.alzahra.ac.ir/rezaei/Ph.D%20Dessertation.htm).

10. Rieh, Soo Young. "On the web at home: information seeking and web searching in the home environment".

تاریخ دریافت: ۱۳۸۴/۱۲/۲۳

